

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, március 9-én.

A megyegyűlések eszembe juttatják a régi jó idöket. Akkor, mikor a közlekedési eszközök hiányossága nagyon megnehezítette a gyakori érintkezéseket, a megyegyűlések ünnepeket jelentettek kettős szempontból: a zöld asztalnál találkoztak a közélet korifeusai, itt hangzottak el azok a lelkes s hazaszeretetről sugalt beszédek, itt mondták el a vidékről összesereglett bizottsági tagok — mert fejlett sajtó nem lévén, máshol nem lehetett — dédelgetett proposícióikat, szóval az a megyei zöld asztal olyan centrum volt, ahol a régi gárda kiöntötte keservét, csillogtatta esztét, szolgálta a közügyet, — ünnep volt az másodszorban azért, mert amikor a zöld asztalnál elvégezték teendőiket, már várt rájuk a terített fehér asztal.

S ha van megye, ahol ennek a fehér asztalnak nagy szerepe volt, úgy az bizonyára kiválólag bács megye.

Mikor a bajtársak, a jó barátok hosszú időn át nem látva egymást, a háziasszony kedves mosolya által bátorítva koccintgattak s víg áldomást mondtak egymásra: akkor a magyaros mulatozás aranykorát élte.

Csak az öregek tudják azt, minő magnum gaudiumoknak volt színhelye a székhely egy-egy megyegyűlés alkalmával.

Visszakívánom azokat a szép idöket, mert szeretem a mulatást, szeretem azért, mert azt láttam, tanultam, hogy a víg, megelégedett embereknek az életét fűszerezi, mert éreztem, hogy bácskai vagyok s a vérem is megkívánja azt.

Szánalmasan mosolyogtam azokon a szerencsétlen más megyebelieken, akik, ha valamikor közénk jöve, három pohár bornál többet ittak meg a rendesen, vagy ha tovább maradtak fenn a szokott időnél, egy hétre hasznavehetetlenekké lettek.

Ne gondolják, hogy azért hozom fel mindezt, mintha úgy tapasztalnám, hogy a régi megye, a régi felfogások megszüntével, ma már Bácskában is azt tartanák, hogy a boldogság netovábbja az, ha valaki adóját pontosan lefizeti, hivatali kötelességeinek megfelel, szépen megházasodik s utódait hasonló puritán életmódra oktatja s óva-

kodik minden excessustól, különösen in vino, — vagy úgy látnám, hogy Bácskában is kihaltak az ősi erények, s a megéllhetés irtózatos küzdelmei oda formálták volna a mulatós apák fiait, hogy csak azt a gépies pontosságú, egyforma életmódot tartanák követendőnek: nem ez az ami az elmondottakat diktálta.

Egy szó van, amit azelőtt nem ismertek, de ma szélteben, hosszában alkalmazzuk. Jelszó az, ki akarja fejezni a mai megváltozott idöket, szemben a régi felfogással.

Ez a kimerithetlen fogalom, mely rugékonyságánál s minden új életviszonyra való alkalmazhatóságánál fogva közkelelenségnek örvend, az, hogy: modern.

Modern az állam, a társadalom, a házasság, a világnézet, az életmód, a fiatalság, a mulatozás, szóval minden.

Ami régi, az *avult*.

Hát ne bántsuk a modern államot, a modern férjet, feleséget, a modern svindlit . . . stb.

Szabadelvű ember vagyok s ha a legszebb foglalkozásom közé is tartozik a régi *avult* idök egy-egy lélekemelő jelenetét, vagy mondjuk kábitó mulatást el kérem elé idézni s könyves szemekkel gondolni fiatalságom szép éveire, nincs jogom alá nem írni, hogy a régiben minden nem maradhat; haladni kell, mert ez természeti törvény; ha látom azt a sok csodát, ami napról napra kiszámíthatatlan fejlődés elé viszi az emberiséget, érzem, hogy a mult csak egy nagy halott.

Modern fiatalság, modern mulatozás! Ez bánt egy kissé. Nem lehet az jó, ahogy ezek a dolgok nálunk Bácskában, de különösen Zomborban mennek.

Ha hallok a mai mulatozásokról, a fehér asztal mai összejöveteléről, úgy azt gondolom, hogy ebben az egy dologban talán az a régi, elavult felfogás jobb volt.

Mulatattak régen, többet mint ma, jobban mint ma, de nem úgy mint ma.

A modern fiatalság modern mulatozása kétséggel tölti el lelkeket.

Tessék csak megszívlelni a dolgot. Mit jelent ma városunkban egy bál, társas összejövetel, poharazás, szóval a fehér asztal? Scandalumot.

A régi idöben a bor felvillanyozta az embereket s excedáltak, — a barátkozásban, a különben rideg, komoly emberek szívei is megnyitlak, csókok özönével pecsételte meg a fölhevült kedély a fétalált gondolkodás és érzelmei rokonság frigyét . . . aztán egy kis ártatlan csíny, a cigányokat a fejük tetejére állították . . . s amikor a mánor eloszlott, a jól eltöltött mulatság zavartalan emléke kísért kikit vissza foglalkozása körébe.

Ma nem mulatnak, hanem berúgnak itt nálunk, aztán összeverik egymást, müködnék a tenyerek, székek . . . s másnap jönnek-mennek az elmaradhatlan secundánsok és helyreállítják a becsületet. Lemossák a foltot s aztán . . . keresik az alkalmat, hogy ismét legyen valami mosni való.

Nem jól van ez! Lehet, hogy talán túlzok, elfogult vagyok, de nem ingat senki sem meg abbéli meggyőződésében, hogy nálunk a mulatásokat sokszor nem a jókedv, hanem a fékevesztettség dominálja; dominálja az, hogy nálunk sokan nem tartják helytelennek, ha valaki minden alkalomkor kimutatja, hogy nem fér a bőrébe.

Bor régen is volt, több mint most, többet is ittunk, de azzal nem szoktuk volt végezni a mulatást, hogy egymást sértéssük stb.

Nem tudom mi az oka ennek?

Az én éppen nem *modern* — mondjuk, hogy *avult* eszemmel úgy kombinálom, hogy ennek oka vagy az, hogy a borban levő ártalmas ingredienciák veszik el az ember józan esztét, — vagy, hogy a mai modern felfogások következtében a társadalmi tisztesség s a mások iránti illemtudás, finomság az érintkezésekben, — áll gyengébb lábón, mint azelőtt.

Vagy a bor rosszabb tehát, vagy rosszabbak — azaz pardon, modernek — a műveltség-ről való felfogások.

Döntsék el, melyik a kettő közül.

Ha az első áll, hassunk oda, hogy ne igyunk annyi bort, ha a második, úgy irtsuk ki a társadalmi tisztességről lábrakapott modern felfogást.

Mindenek felett pedig most, mikor a régi gárda tagjai közül a megyegyűlésen többen találkozzunk, meséljük el a fiataloknak, hogy mulatunk mi régen.

Egy öreg.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Kandalló-dal.

Elmerengve bámulok a tűzbe,
Gondolatot gondolatba fűzve.
Édes álmok, ábrándok hónapja,
Szűl velem a képzelet gyors szárnya.

Lobog a láng, szisszen a zsarátnok,
Bám kőcén át a jövőbe látok.
Rideg képe visszahí a földre,
Féltök közül le a durva rögre.

Úgy megzissen, megtáncol a szikra,
Föllebben a jövő fátyla, titka.
S nem vigasz az, mit jövőmből látok:
Rom mindenütt, romok, pusztaságok.

Főlesap a láng harapódzó nyelve,
Visszasülyed lelke a jelenbe.
Jövő, jelen, s a mult, mind egyforma,
Nem boldogit, — boldogított soha!

. . . Gyöngül a láng, hamvad a parázsa,
Szertefoszlott életem varázsa, —
Izzó lángból hamu marad csak meg —
Lemondani sorsa életemnek!

Erdélyi Zoltán.

EGY SZÉTRONCSOLT HAJÓ.

Rajz.
Írta: Tolnai Lajos.

Mamám, mamám — szolt villogó apró egérszemekkel egy kis sápadt görbe leányka a varrógép mellett.

Az éppen nem valami erőteljes anya fehéreműket vagdalt, szabott egy széles asztalon.

Oda tekintett az ágyra, hol egy férfi aludt, lecsüngő vastag karokkal, bivaly nyakkal, bozontos sörényvel és nyitott duzzadt ajkakkal, melyekből a széles fehér fogak messzire kiféherlettek.

Az ágy mellett egy asztalkán volt tányér, benne csont-maradékok; pohár és egy hosszú nyaku barna tég.

— Mamám, Köles Pálnak mennyi munkát hoznak! Csak győzze. A kutya ugat — most is munkát hoznak a városházától. Pedig a szolgának szebb írása van.

— Csitt! apánkat is megsegíti az isten. Addig dolgozzunk mi.

En örömet — köhécselt a kis görbe leány — de papa erős.

— Tudjátok, a lelke meg van törve.

— Igen — mosolygott rejtett, bús árnyalattal a leányka — papa egy szétroncsolt hajó . . .

— Az.

— De jól aluszik.

— Istennek hála. Az kéne még az én lelkeimnek, hogy beteg legyen. Majd kipótól mindent.

S a munkától, gondtól, nyomortól elgémberedett, lesorvadt nő gyönyörteljes tekinteteket szórt a herkulési alakra.

Valóban senki sem büszkébb egy erőteljes férjre, mint a jó feleség.

— Mit sottogtok — itt az embernek még egy órányi pihenése se lehet. Most kezdtem volna már úgy, a hogy elszenderedni és — fölemelkedik.

Ah minő hatalmas test.

— Honnan hozták ezt a bort?

— Pintér Mártontól papa.

— Persze ti engem megakartok ölni — óh jobb

is! Csak öljetek. Mi vagyok én már — egy szétroncsolt hajó!

— Nem, isten mindent jóra fordít még Gábor. Addig dolgozom én. Csak el ne csüggedj. Majd visszadja a jó isten hivatalodat. Hányan buknak, de nem esnek ám azért kétségbe.

— Én — egy — szét — ron — csolt — ha — jó. Ó! Add ide azt a rumot, ha van még, megissza. Oda van a mellem. Ez a kutya mell.

És rettenetes fűvással bizonyította be, hogy egy szétroncsolt hajó mily szánalmas látvány.

— Margit fuss rumért.

— Mama nincs pénz.

— Lesz.

— De csak hadd fuladjak meg!

— Fuss rumért.

— Minek? Egy roncsolt hajó . . .

S még borzasztóbban zihált a sértült mellkas.

Végre egy zálogba tett ruhadarabért megjött a rum.

Az athléta termetű ember nagy lombán felöltözött, a rumot kiitta, egy pipa dohányt kiszírt, előkereste botját s engedte, hogy neje simogassa, vigasztalja — s akkor kitámolygott.

— Mikor várjalak papa?

— Ne várj — talán haza se jövök esti tizig. Nem nyugszom, mig biztosat nem mondhatok.

— De egészségedet Gábor — az istennek!

— Mit — egy szétroncsolt hajó!

— Ne essél kétségbe. Látod én milyen vagyok, csak a csontom.

— Te nő vagy!

— Siess.

— Nem tudom mit csinálók.

Már két-három lépést tett, de visszafordult.

— Egypár hatosod van Róza?

A szegény asszonynak a könyje csordult ki, de a két hatost zsebjei mélyéből előkereste.

— Csak sokáig ne maradj.

— Ma ne várjatok. Felkötöm magam, de biztosat kell hoznom.

A király a közigazgatási reformról. Helfy Ignác a függetlenségi párt vezére, udvari ebédén volt a napokban, mely alkalommal Ofélsége ebéd után a dohányzószobában cerklét tartott és Helfyhez lépve így szólt: „Ugy értesültem, hogy a függetlenségi és 48-as párt erős harcát szándékozik megindítani a közigazgatás államosítása ellen.“ Erre Helfy így válaszolt: „Erőnként kitalálhatom minden törvényes eszközt fel fogunk használni, Felsőleges uram, hogy ezredéves intézményünket és a megyék választási jogát megvédjük. Különben is az európai modern államok ujabban ismét a megyei intézmény fejlesztésére törekednek.“ A király így válaszolt: „Megengedem, hogy a modern állami szervezet nem kívánja az állami adminisztráció életbelépését, de Magyarország speciális viszonyai szükségessé teszik e reformot.“

A közigazgatás és önkormányzat rendezéséről a vármegyékben.

Ez a címe annak a 281 §-ból álló törvényjavaslatnak, melylyel a Szapáry kormány a közigazgatási reformot megkezdte. Beváltotta ígéretét sokkal hamarabb, mint hitték.

Kötelességünknek fogjuk tartani, hogy a mi különös viszonyaink szempontjából behatóan foglalkozzunk a javaslat egyes intézkedéseivel s ez okból arra még sokszor fogunk visszatérni.

A sarkalatos különbség a régi és az új vármegyei (a vármegye szó megmarad) törvény között az:

az eddigi szerint a vármegye gyakorolta az önkormányzatot és közvetítette az állami közigazgatást választott tisztviselőkkel;

az új törvényjavaslat szerint (1. §.) a közigazgatás a megyékben állami feladatot képez, melyet ezen törvény korlátai között kinevezett állami közegek intéznek.

Ez tehát az államosítás.

A megye önkormányzati jogát, illetve a hatáskört a törvényjavaslat III. része állapítja meg.

Az I. rész 1. fejezete általános határozatokat tartalmaz, ideiglenes intézkedéseket találunk itt a tisztviselők jogviszonyairól is. Fontos itt a 15. §. mely szerint tisztviselő nem lehet képviselőjelölt azon a területen, melyre működési köre kiterjed.

A 2. fejezet a közigazgatási tisztviselőkről és azok kinevezéséről szól. A vármegye élén áll a főispán, pénzügyigazgató, árvaszéki elnök, jogtanácsos, tanfelügyelő.

A II. rész a közigazgatási hatósági közegekről és azok hatásköréről szól. A főispán hatalmi köre kiterjesztett, állásáról különben a törvényjavaslat azt mondja: a főispán a kormánynak közvetlenül alárendelt tisztviselője, ki mint az összkormány képviselője, a vármegye élén áll. A 47 és 48. §. a főispán elleni fegyelmi eljárást — ami egészen új intézkedés — szabályozza. A csendőrség a főispánnak lesz alárendelve, az ujoncozási teendők is — határidők megállapítása, polgári elnökök, orvosok kinevezése — a főispánra mennek át.

A következő szakaszokban a többi tisztviselők jogköre van körülírva.

A III. rész a vármegyék önkormányzati hatásköréről szól. A vármegyék a 135. §. szerint ezután is megvitathatják az országos ügyeket, azokra vonatkozó megállapodásaikat kifejezhetik,

felirhatnak stb. A 137. §. szerint fentartatik azon sarkalatos jog, hogy meg nem szavazott adók be nem hajtandók, meg nem ajánlott ujoncok ki nem állítandók.

A III. rész további fejezeteiben szó van a vármegyei törvényhatósági bizottságról. E tekintetben kevés a változtatás.

A 186. §. szerint rendes közgyűlés évenként csak kétszer, tavasszal és ősszel lesz.

A 191. §. részletesen megállapítja a közgyűlés hatáskörét.

Mint előkészítő és véleményező testület megmarad az állandó választmány is.

A 202. §. egy új intézményt létesít, a *járás tanácsot*. Oly vármegyékben, melyek területe 3000 □ kilométert meghalad, a járás vagy két szomszéd járás helyi ügyei gondozására járási tanácsok létesíthetők. A járás elnöke a főszolgabíró, tagjai a közgyűlés által választott 8—12 tag. Hatásköre: véleményezés, indítványozás, felügyelet, szóval tanácsadó testület szerepét játssza.

A IV. rész a vármegyei közigazgatási bizottságról szól. Következő osztályok alakítanak évenként belőle: közigazgatási szakosztály, adóügyi szakosztály, közgazdasági szakosztály, *közigazgatási bíróság*, fegyelmi választmány.

Az V. rész vegyes és átmeneti intézkedéseket tartalmaz. Igen nevezetes a 264. §. intézkedése, mely így hangzik:

„Az életbeléptetés napjától fogva a vármegyei törvényhatósági tisztviselők ideiglenesen alkalmazott állami tisztviselőknek tekintendők. A választott tisztviselők állásaikat legkésőbb választás után nyert megbízatásuk lejártáig megtartják, e közben csak fegyelmi uton mozdíthatók el, és csak annyiban helyezhetők át, a mennyiben azt a megválasztásuk idején érvényben levő törvények megengedik. Választás után nyert megbízatásuk lejártával kinevezés által véglegesíthetők vagy nyugdíjra, illetőleg végkielégítésre tarthatnak igényt az esetre, ha az erre való jogcímet az illető törvényhatóság érvényes szabályrendelete biztosítja és oly mérvben, minőt a szabályrendelet megállapít.“

A javaslat egyes intézkedéseinek fejtegetésére, természetesen vissza fogunk térni.

Helyi és megyei hírek.

† **Csicsáky Mihály.** Általános részvételt keltő hír járta át tegnap délelőtt városunkat. Csicsáky Mihály árvaszéki tünök jobblétre szerderült. Az elhunyt, kit a mellbetegség megölelte, a tavasz első szellője elvitte, egyike volt a legszorgalmasabb hivatalnokoknak. Mint főispáni titkár teljes melegeggedéssel töltötte be feladatát s árvaszéki tünökké történt előléptetése jól kiérdemelt jutalom volt. A megye egy szorgalmas hivatalnokot s ismerősei igazi jó barátot veszítettek el benne. Az elhunytat, akit házasság élete legszebb éveiben ragadott el a halál, ifjú neje kivül édes atyja és nagyszámu rokonság siratja. Találjanak a sújtottak némi vigaszt az általános és őszinte részvétben.

Haynald az újvidékiekhez. Az újvidéki róm. kath. hitközség Haynald Lajos biboros érsekhez kérvényt intézett, a melyben hivatkozva a biboros mindig tapasztalt áldozatkészségére, az újonnan építendő templom segélyezéséért folyamodik. A biboros érsek

erre azt válaszolta Kopper Györgynek az újvidéki apát-plébánosnak, hogy miután meg van győződve, hogy az újvidéki katolikus templom rozsoant állapotban van, sőt, életveszélyes is, s így az új templomnak a fölépítése égető szükség, miután belátja, hogy a hitközség minden áldozatkészsége mellett sincs azon helyzetben, hogy a fölépítés költségeit sajátjából fedezze, 10000 forint kiutalványoz azonnal a plébános kezébe, — ezzel törlesztendő a 8000 forint kincstári adósság, 2000 forint pedig a templom belső berendezésére adományoz, ezen 20.000 forint a konzisztorium gyümölcsözőleg fogja kezelni s kamatokkal együtt a templom felépítése után a plébánosnak kiadni. Ezzel kapcsolatosan fölemlítjük, hogy Haynald leiratát tudomásul hozó gyűlésben Hefner Rudolf 1000 forint, Obermüller Ferenc 500 forint és Kopper György 500 forint ajánlott föl ezen célra.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Nyisztor Adorján békesi kir. bírósági aljegyzőt a zombori kir. tszékhez jegyzővé, Szabó Imre zombori kir. tszékhez joggyakornokot a zombori kir. tszékhez aljegyzővé, Hadzsits József zentai kir. bírósági segéd-telekkönyvezetót a szabadkai kir. tszékhez telekkönyvezetővé és Drégely Ferenc bajai kir. bírósági irnokot a bajai járásbíróshoz segéd-telekkönyvezetővé nevezte ki.

Egyházi hírek. Kersch Mihály új misés Martonosra rendeltetett káplánnak. — Bus Jakab martonosi káplán a Jézus Társaságába lépett.

Áthelyezés a honvédséghez. Schweinitzer Ferenc, a cs. és kir. 83. gyalogezred főhadnagya, áthelyeztetett a megyénkbeli (6. sz.) honvéd gyalogezrednek szabadkai (1. sz.) zászlóaljához.

Kinevezés. A főispán Hirmann Ferenc jogszigorlót, az almási szolgabíróshoz közig. gyakornokká nevezte ki.

Alapítvány. Dr. Fratricsevics-Ast Vince, ügyvéd, 50 forint adománnyal a zombori kaszinó-egyleti dalárda 16-ik alapító tagja lett.

Pályázat. A szabadkai kir. törvényészkénél bírói állásra pályázat van hirdetve 4 heti határidővel.

Felhívás a nemzethez. Az 1848. évi március hó 15. érel s e napot követő szabadságharc nagy napjaiból és kiválóbb alakjaitól fenmaradt emlékek tárgyak össze gyűjtését és örök időkre megőrzéséről való gondoskodását tűzte ki egyik feladatául a kolozsvári március 15. tünnepeylt rendező állandó bizottság, abból a célból, hogy e tárgyak közkinés gyanánt való megőrzése és szemléltetése által élessze a nagy napok és jeles férfiak iránti kegyeletet, másrészt pedig az összegyűjtéssel elejét vegye becesebb ereklyék elkallódásának. A bizottság tehát felkéri mindazokat, kik ily tárgyaknak birtokában vannak, hogy szivesedjenek azokat megőrzés végett „Deáky Albert bizottsági elnök, Kolozsvárt“ címe alatt beküldeni. A beküldött tárgyak vételét kiadványaiban nyugtázni fogja s a tárgyakkal az adományozó nevét is nyilván tartja a bizottság. Ily emlék tárgyak lehetnek: iratok, könyvek, hírlapok, érmek, szalagok, kokárdák, arceképek, csatabélyeg rajzai, leírásai, vértanúink fegyverei, kézi eszközei, sirjainak, emlékköveiknek rajzai, vagy miniatúr másolatai, készítményei stb.

A dalárda közgyűlése. A zombori kaszinó-egyleti dalárda vasárnap délután 3 órakor tartotta Pribil Ernő elnöklése alatt XIX. évi rendes közgyűlését. Az elnöki jelentésből a következő érdekes adatokat közöltük: A dalárda az 1890. évben 16 ízben lépett fel nyilvánosan; és pedig rendezett 3 dal- és táncestélyt, 2 műkedvelői színi előadást, (melyeken Offenbachnak „A férj az ajtó előtt“ című operettjét műkedvelőkkel alakult zenekarral adták elő), — énekelt a róm. kath. templomban 10 alkalommal, ugyint nagybété: szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton, pünkösd mindkét napján, urnapján, augusztus hó 18. án és 20. án, a király ofélsége névnapján (október hó 4. én) és közreműködött a kupuszinai tűzkárosultak javára rendezett hangversenyen. Ezen 16 alkalommal 46 különféle mű került előadásra; és pedig 6 világi férfikardal, 1 férfikarra irt teljes mise, 1 egyházi férfikarének, 4 egyházi vegyeskarének, 1 két női szólamra irt teljes mise, 2 világi kettősdal, 6 világi magándal, 1 hegedűre, zongorára és gordonkára irt hármas, 2 hegedűre és zongorára irt kettős, 1 operett, 3 kis zenekarra irt táncdarab, 2 vig-

S ment mint egy erélyes férfi, egy családapa, kinek kötelmei súlyosak.
Csakugyan eltelt a nap.
Délután három óra, négy — öt óra.
A szegény család kínos találgatások közt ebédelt.
Az a papa, óh az a papa!
Esteli hét óra, nyolc óra.
— Mit lótt fut maga Fábiánné, mit sir? kit sirat?
— Oh Viklerné, ezer az én bánatom. Az az ember! Vagy megőrül bánatában, vagy —
— No mit vagy?
— Ah Isten!
— Semmi Isten. Maga egy bolond, Fábiánné. Töri, marja magát. — És miért? Majd adnék én az olyan embernek.
— Milyenek?
— Hanem ne szólj szám, nem fáj fejem — azt tartom. Ezzel elvált a két asszony.
Viklerné a szomszédban lakott és egy kis cipész volt — számos gyermekkel.
Tíz óra.
Azért-e, mert az ember sokszor vesztét érzi: Fábiánné nem tudott nyugodni. Viklerné tört ittót a szívébe.
Főlkelt. Átment Viklernéhez. A kis cipész verte be a kis fehér faszegceskéket.
— Ugyan, még nem fektüdtek le? kérdé gubbaszkodva Fábiánné.
— Drága a kenyér szomszéd asszony.
Egyik szó a másikat hozta, utoljára az a szó is kipattant, hogy van sok komisz ember.
— Van — nyögte Viklerné.
Fábiánné, mint a macska figyelt.
— Komisz ember. Hanem adnék én az olyannak — mutatá körmeit a cipésznek. Így, ezekkel ásnám ki a szemét.
— Az én férjem...
— Csak hagyja Fábiánné azt a szétroncsolt hajót.
— Miért?
A cipész mutatott az ujjával hogy: asszony a nyelvedre vigyáz.
— Azért, hogy, hogy magát az ember —
— Ne akadj a más bajába.

— Tudja, hol az ura Fábiánné! hát a Vermes —
— Mit Vermes?
— Ott, az özvegy Vermes Füllőpné puha fészében. Jó bor, jó étel, szép asszony. Maga meg roncsolja magát, de kimondtam.
Már akkor futott, de már akkor a harmadik utcát szegte át a szegény Fábiánné.
Mint ha csak haza ment volna, úgy tört be Vermes Füllőpnéhez.
A konyhába egy vén cselédnő állta utját.
— Hagyjon békét Fábiánné —
— De igaz, hogy itt van az —
— Ime, itt. No hát itt van az ura. Mit nyer vele, ha maga most itt bolondokat csinál? A mely ember a bolond feleségét egyszer megcsalta — biztos uton van az már.
Fábiánné addig tört, zúzott, míg berontott az özvegy nri asszonysághoz.
— Hm! édes jó Istenem, hát ezért kinlódtam én — nyögött, sirt, őrdjögött a szegény asszony — hát ez a köszönet Gábor?
És lerántotta kedves férjéről a zöld paplant.
— Jaj, jaj! Hát te vagy az a szétroncsolt hajó...
De mit ér ilyenkor minden beszéd.
— Hát ezért mondadt te, hogy ne várjalak, míg bizonyost nem hozhatsz? No most már tudom, hogy milyenek a szétroncsolt — hajók! —

AZ ELSŐ NAPSUGÁR.

(Déli pletyka.)

Mohón szívtam magamba a Falcione sarkán a friss tavaszi levegőt s arra gondoltam, hogy nem is vagyok Falb és mégis megjósoltam a tavaszt.
Bítszken köszöntem a mellettem haladó X. urnak, aki a minapában, — igaz, hogy akkor még csikorgós hideg volt — azt a maliciozus megjegyzést tette egy a tavasz elérkezett jelentő birtinkre, hogy ezzel pompás melegítőszeret találunk fel, mert ó (X. ur) azóta ha fázik, fogja az újságot, ahol a „tavasz“ ki van nyomtatva s

azzal takarózik s rögtön a legharmatosabb és legtdébb levegőt érzi maga körül.
— Mit szól most a jóslásunkhoz — szóltam betykén.
— Az nem vic eltalálni, hogy tavasz lesz, ha akarja, én önnel különben is jósokol: lesz Zomborban olyan idő is, amikor a fiataliság csendesen fog mulatni, lesz olyan idő, mikor az állandó választmány javaslatát le fogják szavazni, lesz olyan idő, mikor a publikum a színházat tömegesen fogja látogatni, lesz olyan idő, amikor... stb. De mikor? Ezt kell eltalálni.
Kezdtém félni, hogy nem tudok replikázni, amikor Izidor barátom egy pompás bécsi cilinderrel a fején, már nem gondtelt arccal felénk vágatott. Így a sok „lesz“-nek fejtegetése is elmaradt.
Miután Izidor barátommal megbeszéltük a különbséget a bécsi Graben s a zombori korzó között (annak a szellemes összehasonlításnak a mintájára, hogy mennyivel élénkebbek a párisi boulevardok a zombori nagyutcaán, mint ahogy ez a boldog párisi kiállításos időben megtörtént) arra a felfedezésre jutottunk, hogy a zombori korzó mégis különb a bécsinél, mert ennyi szép magyar lány a Grabenen még sincs, fűrkésző tekintettel sétánkra indultunk.
Ez volt az első utcai találkozás a zombori szépeknek. A verőfényes napugár kicsalta az utcára a közönséget s akik a hosszú télen át a balkonban (ugyan sok nem volt), estélyeken, meg a zöldasztalnál (a kártyasztalnál kérem) találkoztak, most vígan köszöntötték egymást a korzói séták feltámadásának napján.
Párok, leendő párok, pártalanok (vagy pártatlanok) csillogó szemekkel nézték a természet ébredését.
Az egyszer az időről való csevegés nem volt unalmas és felesleges dolog, sem pedig zavartakoró kibúvó.
Mert pl. az is megtörténik, hogy az ifjú amikor a legszenvédeyesebb szerelmi vallomást készült tenni így:
— Oh kisasszony, ha tudná mennyire...
A mama betoppan s a lovag folytatja:
Mennyire unom ezt a zord időjárást, mily pompás is lesz a tavasszal kísétálni a Sikarába ibolyákat szedni.
A mama meg van nyugtatva s elégedetten mondja:
— Oh az ártatlanok.

Melléklet a „Bácska” 20-ik számához.

Játek. 3 monolog, 2 templomi kettősének és 10 egyházi magánének. A tagok és családjaik szórakoztatására június hó 22 én kirándulást rendeztek Priglevica-Szt-Ivánra, melyben ötvenhatan vettek részt. A működő tagok száma az 1890. év első napján 41 volt, és pedig 8 nő és 33 férfi. Az év folyamán kilépett 4 férfi és 2 nő, belépett 9 férfi, és 2 nő, s így az év végén volt 8 nő és 38 férfi működő tag. Az alapító tagok száma dr. Pila-szanovits Mátyás vármegyei alügyészszel 15-re szaporodott. Tiszteletbeli tag volt az 1890. év első napján 8, kiknek száma Wachauer Károly halálával egygyel fogyott és Berger Antal volt egyesületi karnagy megválasztásával egygyel szaporodott. Az egyesület készpénz- és értékpapír-vagyona az 1890. évben 1131 frt 66 krról 1546 frt 90 krra szaporodott. Az alapító tagok tőkésített adományai 750 frtot tesznek, a zongora alap az 1890. év végén 358 frt 71 kr volt. A dalestélyek 98 frt 7 krt jövedelmeztek. A múlt év végén a kézi pénztárban 27 frt 87 kr maradt. A zeneműtár körülbelül 2400 különféle ének- és zeneművet tartalmaz. A hangszerek egy gondolkával szaporodtak. A közgyűlés Bergmann Ágost főgimnáziumi tanárnak az énekkarok és Berger Antal tanítónak az operett-előadásban működő műkedvelői zenekar vezetéséért köszönetet szavazott. A tisztújítás eredménye a következő: elnök lett Pribil Ernő, alelnök Valber Nándor, titkár Bieber Gyula, pénztáros Husveth Károly, zeneműtáros dr. Kollár Győző, szertáros Sulyok János. Választmányi tagok: Wolf Ida, Bázei Iván, Baumann Nándor, Csarsch Sándor, Karvazy József, Rácz Soma és Traub József. Számvizsgálók: Gavanszky Miklós és Mihályi Ernő.

Meghívó. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület folyó hó 15 én délelőtt fél 10 órakor Zomborban, a vármegyei házában közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk. Kelt Zomborban, 1891. évi március hó 6-án. Schmausz Endre, elnök. Rombay Dezső, titkár. — Tárgyak: 1. Titkári jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Számvizsgáló biz. jelentése. 4. Munkatervezet a folyó évre. 5. Költségvetés. 6. Elnök, alelnök, ig. választmány, számvizsgáló bizottság lemondása. 7. Elnök, alelnök, ig. választmányi tagok és számvizsgáló biz. választása.

Köszönet nyilváníttás. Zombor szab. kir. város középkereskedelmi iskolája számára beszerzendő ábel-féle petróleumvizsgáló gépre Heindlhoffer Róbert 10 frtot, Weidinger S. és Zs. 5 frtot, Engl Adolf 3 frtot, Czvetkovits Koszta 3 frtot, Gromilovits János 1 frtot, Sztrilich Zsigmond 2 frtot, Falcione Gusztáv 2 frtot, Wolf Antal 2 frtot, Mayer és Thum 2 frtot, Csuzdy Halasz Béla 1 frtot, Nikolits István 2 frtot és Löwy Simon 2 frtot, összesen 35 frtot voltak szívesek adományozni. Fogadják a középkereskedelmi iskola nemeslelkű barátai adományaikért az intézet legmelegebb köszönetét. Zombor, 1891. évi március hó 8-án. Zsuljevits Ernő igazgató.

Választás. Nádaly község előjáróságának tisztújító választása megtartván, következők választottak meg: bírónak Aranitzky Koszta, helyettes bírónak Begecski Glibo, közgyámnak Aranitzky Szvetozár, pénztárnoknak Rakics Zsiván, esküdteknek: Keszanszki Steván, Tuczies Jován, Sztanimirov Jován és Vujkov Steván.

Egy kis gondatlanság. A rókus-utcai gózmalom ereszeről szombaton délután az olvadó hóval és jéggel megtelt csatornának egy része (vagy 2 öl hosszú) lezuhant a magasból s magával rántott a tetőből egyik cserépsindelyt, meg lécdarabot is. Szerencsére nem volt senki a kritikus pillanatban a magas épület előtt s így semmi szerencsétlenség sem történt. Késéskivül gondatlanság azok részéről, akiket illet, hogy idejekorán nem gondoskodtak a rossz állapotban lévő csatorna kijavításáról, mert bizony könnyen végzetessé is válhatott volna ez az eset.

Magyar színház Ujvidéken. Csóka Sándor szabadkai színházgató két hónapra terjedő szereplését e hó 11 én kezdi meg Ujvidéken a „Királyfogás” című operettel. A „Bács-Bodrogher Presse” — váljék dicséretére — megleghangú felhívással szólítja fel a közönséget a jó társulat támogatására.

Bizony a titrelmetlen várakozásra végre előbukkant első tavaszi napsugár megédemelte, hogy megbecsültjük s nem fogásképen, hanem őszintén róla beszéljünk. En el voltam ragadtatva s amit máskor nem szoktam tenni, nem meríttem el a szép szemek nézésébe, nem úgy Izidor barátom. Ez a megrögzött bécsi mindig a lányokat nézte.

— Te az pompás, isteni . . . szóltam.
— No ez is pompás, de azért annak a barnának mégis erősebb tűzi a szeme.

Azt hitte a megrögzött bécsi, hogy pompás csak egy lány lehet s nem a természet is, melyről én beszéltem.

— Eredj német, veled nem boldogulok s D.-hez, hűséges sétálópajtásomhoz szegődtem.

De tudja Isten ennél is a verőfényes napsugár csak másodrangú szerepet játszott s többre becsülte a villogó szemsugarakat.

Nem akadt ember az egész korzón, aki velem ki-zárólag a szép tavaszi nap élvezésében akarta volna eltölteni az időt. . . Eltántorodtam én is.

Sétáltunk föl-alá nem tudom hányszor, csak arra emlékezem, hogy a saroknál, mikor a hazamenés vesze-lye fenyegetett s az ítélet a társaság ügyészének alapos indoklása után már-már kimondatott, ketten min-dig apelláltunk a mamákhoz.

S ez a forum nem volt oly szigorú, mint a kir. kuria. Végre engedni kellett.

Az elválás pillanatában, ránézek barátomra, sá-padt, inog, majdnem elszedült.

Mi okozhatta ezt, az erős tavaszi levegő, a nap-sugár vagy a szemsugarak tűze.

Önkívületében kivallotta:
— Mi 12 órakor szoktunk ebédelni s most már fél kettő van.

Megértették.
A tavaszi napsugár bearanyozta az egész várost, mikor én is siettem bába — ebédelni.

Ibolya.

Gyászhir. A hódásági ügyvédi kar szomorodott szívvel tudatja, miszerint kártársuk Turszky János Gyula köz- és váltó-ügyvéd 1891. évi március hó 8 án éjjel után 2 órakor, élte 54. évében elhunyt. Eltemettetik a hódásági köztemetőben, az evangélikus vallás szertar-tásai szerint, 1891. évi március hó 8 án d. u. 4 órakor. Béke lebegjen porai felett! Hódásághon, 1891. évi már-cius hó 8 án. A hódásági ügyvédi kar.

Iskolai vizsga. Az adai m. kir. földmives iskola félévi vizsgái folyó hó 16-án fognak megtartatni, melyre a mezőgazdasági tanügyi barátait tisztelettel meg-hívja az intézet igazgatósága.

Bunyevácok és a magyar nyelv. Mindig sajnálattal vesszük tollunkat kezünkbe, midőn olyan dologról kell megemlékeznünk, melyet a tulzók vak-mérsége a magyar nyelv és állameszlet ellen merénylet-képen elkövet. — Ilyen merényletet követett el egy megyénkbeli kis bunyevác lap, a midőn egy a beklü-dött rovatban, mint a szerkesztői tüzetekben teljesen indokolatlanul megtámad egy csonoplyai tanítót azért, mert az illető bunyevác-ajku növendékeit „bunyevác létére” magyarul is merészli tanítani. — Utánna jártunk a dolognak és sikerült alapos meggyőződést szerzenünk arról, hogy az illető tanító nemcsak szíve sugallatát kö-veti, a midőn magyarul tanít; de teszi ezt a szülők egyenes kérelmére; kik örömmel küldik még külön órára is gyermekeiket, csak hogy az életben annyira hasznos magyarnyelvet elsajátíthassák. Ez pedig azok-nak a szülőknek csak dicséretére válhat. A mi pedig annak a laposkának azt a kifakadását illeti, hogy a kérdéses tanító jutalmat kap magyarosító törekvéseért, szolgáljon megnyugtatóra, hogy mindazokat a jutal-mat, a miket az illető ebéli tevékenységeért eddig kapott és ezental még kaphat, örömmel kész jutalom gyanánt, egy a kérdéses beklüldönek, mint magának a közlő lapszerkesztőjének átadni, mihelyest befogják működésükkel igazolni, hogy hazafiai kötelességüknek kifogástalanul eleget tettek.

Egy eredeti szerb hangszer. Szerbjeink-től az „Osztrák-magyar monarchia” legújabb fizetésében adott ismertetésében Hadszics Antal a szerbek népdal-iról is megemlékezvén, ezeket írja: A guszla (guszle) egyszerű hangszer. Alakjára nézve leginkább a mando-linhoz hasonló; kecskebőrrel van bevonva s hosszú fogan-tyuval ellátva, a melyre löször lur feszül. Leghireseb-bek a juhárfából készült guszlak. A guszlan nem köny-nyű játszani. A ki nem ért hozzá, valami nyöszörgő hangnál egyebet nem tud belőle kicsalni; de a ki tudja a módját, annak annyiféle hangot ad, a mennyit csak kíván: sir, buzdit, keserg, ujong, majd megint panasza fordul a szellő suttogásig. Szép zene a szerbnek, meg is érti minden szerb. Soha nem szedte hangjegyre senki, tetszés szerint játszható. A szerb nép ifja és véne, nagyja és apraja körül tili és körül állja a guszlart, a ki a dümmögő hangszert térdei közé fogva csálja ki belőle nyirettyével a buskomor hangokat, s hozzá illő mélabus hangon éneklí a hős regéket. A guszlarok ren-desen ősz emberek. Olyanok, mint a proféták: maguk is hiszik, hogy mind az szent igaz, a mit énekelnek. A gyakran vak dalnokok régi népdalokat énekelnek régi dicsőségéről a guszla mellett, hol hegyi patakok partján, százados tölgyek lombjai alatt, hol sziklabar-langok szája előtt, hol országos vásárokon, sátoros ün-nepeken, vagy bucsujáró helyeken, hol pedig esendes téli esteken a számos taggal megáldott család tűzhelyé-nél. Ez énekekben van a szerb nép élete, története, vallása, politikája; ezekben vannak a szerb cárok és királyok, fejedelmek és vezérek hagyományai, a nem-zeti jósek kinyilatkoztatásai, a költők édes és keserű, fényes és sötét álomképei: a múlt, jelen és jövő.

Pontos község. Lapunknak írják: Többször volt olvasható ama közzgazdasági szemponból is örven-detes hír, hogy e megye számos községében adóhátralék nincs. Fokozott mértékben áll e dicséret Szántóváról, mint ahol évek hosszú során át adóhátralék nem léte-zik, — és ahol a községi számadás is oly időben készül el és becsajátítik vizsgálat alá, amidőn más helyeken a községi számadás még csak munka alatt áll. Valóban kiváló szorgalom és tevékenység!

Hány ember van a földön? A föld összes népességét az 1890. évre a következőkép becsülik: Európába van 380.200.000, Azsia 850.000.000, Afrika 127.000.000, — Ausztrália 4.730.000, — Észak-Amerika 89.250.000, Dél-Amerikában 36.420.000 lakos, összesen 1.487.600.000 lakos. Ebhez jön még az északarkai vi-dék 300.000 lakosa. Az exotikus országok lakosainak főbeesése persze nagyon önkényes, mert Európát és Amerika egy részét kivéve még sehol sincs kötelező népszámlálás.

„Kontrabont.” A nép humora ilyen nevet akasztott egy eddig még több helyen nem ismert hiva-talos személyre, ki örökös járás-kelesével és alkalmat-lan megjelensével érdemelte ki magának ezt a dicső nevet. Kontrabontnak hívják ugyanis több községben a regalebérlelnek azon megbízottját, ki gazdájának hely-tartója a spiritusos és boros hordók tartományában (Depotjában) és aki azonfelül szabadalmazott vexálója a szegény korcsmárosoknak. Hát egy ilyen kontrabont a napokban egy nemességéről nevezetes község korcsmá-jában éppen akkor talált hivataloskodni valót, a mikor a csinos korcsmárosnak csak egyedül volt odabaza. Le-het, hogy ez véletlenül történt, de sokan tudni vélik, hogy a kontrabont maga is úgy akarta, hogy a ház cserberusa ennél az esetnél távol legyen a háztól, hogy a remélt pásztor órát teljesen zavartalanul élvezhesse. Csak-hogy nagyot hibázott emberünk azzal, hogy kontrabontos természetét ezuttal nem hagyta otthon és nem valami lágyan suttogó szerelmi hangon kezdte meg manőverét, hanem csak miután először hivatalosan maga ellen in-gerelte a menyecskét, azután fordult hozzá nyájas sza-vakkal. Amde a sárkányyá dühösített korcsmárosné hallani sem akart az őt mélyen sértő dologról, hanem e helyett a kontrabont lángoló szerelmét egy a keze ügyében levő edény tartalmával akarta lehűteni, mi elől a szerelmes csak futással menekedhetett. Csak hogy nem menekedhetett ám meg a férj boszúja elől, ki a kont-rabont gazdájának feljelentést tett, hivatalos hatalommal való visszaélés (!) miatt. Mint halljuk, a dolog úgy nyer majd bölcs elintéztést, hogy a korcsmáros nem lesz többé korcsmáros, a kontrabont pedig áthelyeztetik más hely-ségre — kontrabontoskodni.

Pisztol-párbaj volt mult szombaton A. J. és

V. L. zombori urak között. A párbaj föltételei igen su-lyosak voltak, a mennyiben a felek háromszor váltottak golyót. Sebestülés nem történt. Az a hír terjedt el a városban, hogy ez ügynek folytatása is lesz, ameny-nyiben nevezett urak a pisztol-párbaj után kardra men-nek a végkimerültségig. Ez azonban nem bizonyult valo-nak. A párbajra okot vendéglői összeszólalkozás adott.

Adorján. község mozgalmat indított körjegyző-ség elnyerése végett.

Zentai hírek. A zentai ipartestület — a mint lapunknak írják — folyó évi március hó 1-én tartotta évi rendes közgyűlését a nagyvendéglő dísztermében, az iparososztály szokatlan meleg érdeklődése mellett. Ez alkalommal megejtetett a tisztújítás is. Megválasz-tattak: elnökké Temesvári Sándor, alelnökké Szalai Lőrinc, jegyzővé Sétáló Sándor, pénztárossá Kova-cevics József, ügyészszé Matkovics József. A választást Buday Dezső kig. tanácsnok mint iparhatósági biz-tos vezette, kinek az egylet körül kifejtett ügybuzgó tevékenységéért a közgyűlés egyhangulag jegyzőkönyvi elismerést szavazott. — Ugyanekkor este 1/28 órakor Farkas Orbán vendéglőjében az iparos ifjak önképző együletének elnöke Tóth Lajos gym. tanár tartott igen előkelő, díszes közönség előtt felolvasást, melynek az iparos ifjakra fényes erkölcsi és anyagi sikere volt. Tóth tanár ur a jól megválasztott tárggyal és választékos előadásával nagyban emelte ezen havi felolva-sások sikerét.

Jégsport Szabadkán. A koresolyázás üzése 96 napon kellemes és testedző szórakozást nyújtott Szabadkán egy válogatott társaságnak. Lankadatlan szorgalmuk és fáradhatlanságuk által kitüntek, különö-sen fel kell említenünk a következőket: Balóti Ilona, Baky Aranka és Ella, Csepella Mariska, Bezeredy Ist-váné, Fábán Károlyné, Gábry Gabriella, Frank Flóra, Guttmann Karolin, Hajlinger Teréz, Jakobsits Ilonka, Mariska és Teréz, Manojlovits K. Melanka, Matuszka Ernesztin, Odry Emma, Paukovits, Piuikovits Irma, özv. Schöffler Jenőné, Schöffler Jolán, Schreiber Gyuláné, Simonyi Gizella, Stoczek Camilla, Stoczek Miklósné, Schvarecz Ilonka és Lujza, Taussig Irén és Mariska, Sztokjovits Bella és Gizella, Takács Ödöné, Vermes Camilla és Erzsébet, Vojnits Imréné. A műkoresolyázás-ban az elsősegért Stoczek Camilla és Sztokjovits Gizella vetélkedtek. Garay Ferenc jégpályabérlő a jég gondozásáért sok dicséretet érdemelt ki. Reméljük, hogy a szép társaságot jövő évben Palics befagyott tükren üdvözölhetjük.

Nemes-Militicsi hírek. A községi képviselő-testület mint már előre jelezve volt, egy legutóbb tartott gyűlésén végre rendezte az évek óta vajdó orvos-ügyet. A 40 évi hivataloskodásában teljesen elbetegedett és elaggott Kanyurszky Antal községi orvost egész fizeté-sével nyugdíjazta, továbbá új orvosi állást rendszerezített 600 frt évi fizetés és 100 frt lakbérrel. A pályázat ki-hirdetése rövid idő alatt várható. A nyugalomba vonult érdemes orvosnak őszintén kívánjuk, hogy megrendül egészsége mielőbb helyreálljon és hogy ismert humorá-val még sokáig mulattathassa öreg barátait és ifju ismerőseit. — A megbetegedett és már huzamos idő óta ágyban fekvő Vidakovich Alajos főtanító is nyugdíjba készül. Utódjául öcsését, már régebb óta szintén Militi-csen működő Vidakovich Antal tanítót emlegetik. A nyugalomba vonuló tanító 31 évi működése alatt egy-hamar el nem évülhető érdemeket szerzett pályáján. Sok képzett ember emlékszik vissza hálaával egykori tanítójára, kitől az alapot nyerte további kiképeztetéséhez. Egyik említésre méltó érdeme az is, hogy nagyrésben neki köszönhető, hogy a község bunyevácjainak lakosságának jó része megtanult magyarul.

Tüz. A csantavéri községében f. hó 4-én az éjjeli órákban a fűtőkamrába behordott szalmáról tűz tört ki. Szerencsére a községi cselédek idejekorán ész-revették s így nagyobb kár nem történt. Ajtó, ablak, néhány gerenda és két irattári szekrény nyomtatványok-kal és régi járlatokkal égett el. A kár azonban való-szintűleg meg lesz térítve, a községhezáza biztosítva van.

Halálozás. A következő gyászjelentést tettük:

„A bajai esperes-kertületi lelkészkező papság szomorodott bánatos szívvel jelenti valaminat saját, úgy az illető testvérek és nagyszámu rokonok nevében, hön szeretett paptársuknak, illetve felejtethlen kedves tertvéroknek s rokonuknak nagyontiszt. Kovacsics Károly csávolyi plé-bánosnak folyó évi március 4 én kor hajnalban, élete 57-ik, áldozásága 33 ik évében, hosszabb szenvedés után, a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele mellett, az Urban történt elhunytát. A megboldogultnak drága földi maradványai f. é. március 6-án délelőtti 10 órakor fognak — lelke enyhületeért Istennek megelőzőleg be-mutatandó gyász sz. mise után — a csávolyi közteme-tében örök nyugalomra elhelyeztetni. Csávoly, 1891-ik évi március hó 4-én. Az enyészhetetlen, örök világosság fényeskedjék neki!”

Följelentés egy jegyző ellen. Bányász Mihály kiszácsi segédjegyző följelentette a megyei hat-ságnál Közegélt Dezső ottani jegyzőt, hogy az utóbbi községi jegyzőkönyveket és szabályrendeletet hamisított volna. Egyszermind jelentést tett az illetékes büntető bíróságnál is.

Postai vizsga. Simonyi Anna kisasszony, a környéken is jól ismert n.-militicsi kántor leánya, a napokban sikeresen kiállotta a posta és távirtdakezelői vizsgálatot.

Szabadkán a városi törvényhatóság még ez év folyamán tűzjelző és telefonhálózatot fog építtetni.

Uj lap. Zentán Tóth Lajos, ottani gimnáziumi tanár szerkesztésében legközelebb „Gazdasági újság” címén szaklap fog megjelenni.

Városi ügyek.

A gazdasági és pénzügyi bizottság szom-baton d. u. 4 órakor ülést tartott, mely Falcione Lőrinc ajánlatát tárgyalta. Falcione ugyanis a lebontandó hon-védlaktanyai épületekért (a Schneiderbauer-féle házat és a kocsiúnt kivéve) a becsárt, 3689 frtot, ajánlja fel, ezenkívül a lebontást ő maga fogja foganatosítani. Ily módon a város legalább 8—900 frtya bontási költséget takarít meg. A bizottság az ajánlatot egyhangulag elfo-gadásra ajánlotta.

A színügyi bizottság vasárnap délelőtt 10 órakor tartott ülést, melyen Makó Lajos szegedi szín-

igazgató kérvényét tárgyalta, ki áprilisban szándékozott előadásokat tartani. A bizottság azonban tekintettel a jövő színiidény anyagi sikerére, ezen kérvényt elutasítani javasolja. Az ülés folyamán szóba hozták ama közönyt, melylyel a színtársulatok nem egyszer érdemtelennül küzdenek, színpártoló egyesület létesítése határozottat el, mely nemcsak a hatóságnak, de az egész színházlátogató közönségnek módot adna a színiügyi kérdéshez hozzájárulni és a színiügyet anyagilag is támogatni. A bizottság az előmunkálatok iránti javaslatával dr. Grünert Samu és dr. Gertinger Pál színiügyi bizottsági tagokat bízta meg.

A javadalomkezelő bizottság 7-én, szombaton d. u. 3 órakor ülést tartott, melyen a javadalomkezelést illetőleg számos oly kérdés merült fel, melyeknél az eddigi gyakorlat és a szabályrendelet egymással ellentétesek, és hol az utóbbi végrehajtása célszerűségi szempontokból nem volna azonnal lehetséges. A bizottság ezen kérdések tekintetében a tanács határozatát kéri ki.

Rendkívüli közgyűlés volt tegnap, hétfőn, reggel 9 órakor, melyen Falcione Lőrinc fentebb ismertetett ajánlata és Makó színiigazgató kérvénye tárgyalattak. Mindkét ügyben az illető bizottságok javaslatai vita nélkül elfogadtattak.

Sorozás. A Zombor városi sorozó járásban a főszorozás március 31. és április 4-ike közt fog megejtetni, és pedig: március 31-én az I. korosztályból az 1—80. sorszámuak, április 1-én az I. korosztálybeliek a 81. sorszámtól végig, április 2-án a II. korosztálybeliek 1—168. sorszámuak, április 3-án a II. korosztálybeliek a 169. sorszámtól végig és a III. korosztálybeliek, április 4-én a vidéki hadkötelesek és a még meg nem vizsgált magasabb korosztálybeli felszólamlások. A sorozás naponta 8 órakor reggel kezdődik a városháza nagytermében.

Tűzoltó közgyűlés. F. évi március hó 8-án d. e. 9 órakor tartotta a zombori önkéntes tűzoltó-egylet ez évi rendes közgyűlését Zombor sz. kir. város tanács-termében számos egyleti tag jelenlétében. E gyűlésen Zombor sz. kir. város törvényhatóságát dr. Gertinger Pál aljegyző képviselte. A közgyűlés első tárgyát a fészült figyelemmel hallgatott és felette érdekes főparancsnoki jelentés képezte, melyet a jelenlevő tűzoltó bajtársak sokszor megszakított éjének mellett örvedetes tudomásul vettek. — Ezután a pénztáros jelentése következett a pénztárak állásáról, melyek a következők: Zárszámadása a zombori önkéntes tűzoltó-egylet pénztárának 1890. január 1-től december hó 31-ig. Bevétel: Zombor sz. kir. város segélyadomány 2500 frt. Egyleti föld hasznóbéré 1890. évre 15 frt. Kamat a tűzoltók segélyalapja után 56 frt 13 kr. Kamat az alapítványi tőke után 12 frt. Összes bevétel 2583 frt 13 kr. Kiadás: Szertárnok fizetése 360 frt. Örök fizetése 1440 frt. Örök ruházata 205 frt 97 kr. Zenekar fizetése 131 frt. Eszközök jókarban tartása 86 frt 63 kr. Biztosítási díj 126 frt 96 kr. Képviseletre 50 frt. Világításra 66 frt. Bélyegekre 14 frt 78 kr. Adó fejében 1 frt 70 kr. Vegyes kiadások 67 frt 94 kr. Összes kiadás 2550 frt 98 kr. Levonva a kiadást a 2583 frt 13 kr bevételből, pénztár maradvány 32 frt 15 kr, azaz: kétezeröttszáznyolcvanhárom frt 13 kr bevétel és kétezeröttszázötvenfrt 98 kr kiadást egybevetve, mutatkozik pénztár maradvány harminckét frt 15 kr. Zombor, 1890. évi december hó 31-én. Bittermann Nándor, egyleti pénztáros. Jelen zárszámadás felülvizsgáltván és helyesnek találtatott. Zombor, 1891. évi február hó 28-án. Thum Adolf, Bagó István, Szigethi István, számvizsgálók. — Zárszámadása a zombori önkéntes tűzoltó-egylet előfogati pénztárának 1890. évi január hó 1-től december hó 31-ig. Bevétel: Pénztár maradvány 1889. évről 3040 frt 91 kr. Zombor sz. kir. városától előfogati díj 1600 frt. Zombor sz. kir. városától szemétdíj 600 frt. Bánatpénz 30 frt. Kiselejtett loért 150 frt. Előfogati díj az örtanyán elfekvő előfogati könyv szerint 2735 frt 85 kr. Kamat az elhelyezett tőke után 53 frt 71 kr. Összes bevétel 8210 frt 47 kr. Kiadás: Kocsisok fizetése 1440 frt. Zabra 1597 frt 49 kr. Szénára 645 frt. Új eszközök beszerzésére 357 frt. Kovács, bognár és szíjgyártó munkára 348 frt 75 kr. Eszközök jókarban tartására 242 frt 41 kr. Felfogadott előfogatókért 19 frt 50 kr. Állatorvos tiszteletdíja 10 frt. Bánatpénz visszafizetése 30 frt. Vegyes kiadások 28 frt 43 kr. Biztosítási díj 2 frt 95 kr. Bélyegekre 9 frt 84 kr. Összes kiadás 4731 frt 37 kr. Levonva a kiadást a 8210 frt 47 kr bevételből, pénztári maradvány 3479 frt 10 kr, azaz: nyolcezerkétszázötvenfrt 47 kr bevétel és négyezerhétvyszázharmincegy frt 37 kr kiadást egybevetve, marad pénztári maradvány 1890. évi december hó 31-én: háromezerötszázhetvenkilenc frt 10 kr. Zombor, 1890. évi december hó 31-én. Bittermann Nándor, egyleti pénztáros. Jelen zárszámadás megvizsgáltván és rendben találtatott. Zombor, 1891. évi február hó 28-án. Thum Adolf, Bagó István, Szigethi István, számvizsgálók. — Az 1891. évi költségvetés, ugy a számvizsgáló bizottság jelentése, valamint az 1891. évi számvizsgáló tagok megválasztása és néhány apróbb indítvány véglegzése után a közgyűlés a főparancsnok éltetésével bezárott.

Művészet és irodalom.

„A Hét“ 10. száma Bródi Sándor, a hírnévre kapott fiatal regényíró kitűnő arcképét közli a címlapon. A kép mellé Ráspoly irt szöveget és maga Bródi Sándor eleven képet fest arról a két városról, Eger és Gyuláról, hol gyermekkorát töltötte. A lap élén Gerő Károlytól ily című causeria olvasható: „Csevegés az illusiokról.“ Szellemes, ötletes és sok bensőséggel megírt rajz ez. A jeles vigjátéki prózái között a legrészebb, a melyet ismerünk. Endrődi Sándor „Első“ című hangulatos költeménnyel van képviselve. Nógrádi Pap Gyula szintén. Bede Jób „Kalvária ut“ című rajzot közöl és Justh Zsigmond folytatja a „Saharai hangulatokat.“ Masque és Pantagnuel a Szabadságharc szobor mintáival foglalkoznak humoros satirikusan. A „Szinbázi krónikában“ Csiki Gergely új darabjáról van egy beható ismertetés. Továbbá zene, irodalom és gazdag „Innen-onnan“ rovat.

Az „Ország Világ“ 10-ik számában „Uj cég“ cím alatt csinos verset találunk Rudnyánszky Gyulától, Szomaházy István a „Meunyei irodát“ mutatja be; érdekes csevegést olvasunk az újabb csodaszerről, a Kochinról; Virágh Béla „Krónikai történetet“ ir stb. — A „Bál az udvarnál“ jól sikerült képen van illusztrálva.

Fogyunk.

Előttünk fekszik Zombor városának a fővárosi statisztikai hivatalhoz beküldött, az elmúlt évek születési és halálozási számarányát föltüntető tisztí főorvosi jelentése. Megdöbbentő az, mit e számok demonstrálnak! Nem vehetjük ki részünket az örömből, mely hazánkban az elmúlt évtizedről január 1-én eszközölt népszámlálása alkalmával minden honfiai szívet eltöltött. Zombor városa az egész évtized alatt szaporodást mutat ugyan, de ezen szaporodás messze mögötte marad az ország általános 11 százaléknál szaporodásának. Ezen szaporodást a népszámlálás nem a születési és halálozási arányszám közötti különbözet alapján adja, hanem egyszerű összehasonlítás alapján, a midőn a be- és kivándorlás, illetőleg költözködés által szaporulat külön feltüntetve nincsen. Pedig ez nálunk valószínűleg nagy faktor. Következtetjük ezt abból, hogy a mult 1890. év születési és halálozási arányszáma nálunk igen kedvezőtlen. Sajnálatunkra nem állanak rendelkezésünkre az egész elmúlt évtized egyes éveinek hasonló számadatai, de elég nekünk ez egy év is, oly fogyást mutat, hogy rettegünk a mult évekre is visszatekinteni, mert ha ezek is oly gyarló számok, szókincsünk cserben hagy, midőn megkísértenők helyzetünk illusztrálását. Foglalkozunk tehát a közvetlen előttünk álló bajokkal, a többit sebb kilátások reményében halasszuk más alkalomra.

821 születéssel 860 halálozás áll szemben, tehát **4.75% fogyás.** Oly óriási szám ez, mely városunkat nemcsak a szaporodást mutató lajstromok sorából kizárja, hanem a fogyási lajstrom legrosszabb számaival bíró városok sorába iktatja. — Ha ezen fogyás tovább is fenn fog állani — kipusztulunk! Egy hamar nem fog ugyan ez megtörténni, mert 676.6 évi hasonló rossz statisztika volna hozzá szükséges, mégis a népek szaporodási statisztikájában az elszomorító jelenség, és feltűnik különösen akkor, ha e számot az egész megye és a többi megyék szaporodási számával hasonlítjuk össze. Szaporodást mutat 30 megye, a mely sorban Bács-Bodrogh a 14-ik helyen áll. Ezek közül álljon itt néhány:

Megye.	Szaporodás %-ban:
Udvarhely	0.05
Baranya	2.77
Bács-Bodrogh	4.69
Sopron	6.84
Zala	8.03
Csanád	15.16
Pest-Pilis Solt-Kis-Kun	16.68

A mi megyénk is mutat szaporodást, még pedig nem is oly rosszat, ha tekintetbe vesszük, hogy 33 megye népessége fogyást mutat és 13 megye szaporodása kisebb, mint a mi megyénk-é, melynél jobb szaporodást 16 megye mutat. Pest megyével szemben, a mi megyénk közel $\frac{1}{4}$ részszel mutat kisebb szaporodást.

A megye szaporodásával összehasonlítva városunk fogyását, tűnik fel jobban elszomorító helyzetünk. Ha városunk csupán *kisebb szaporodást* mutatna a megyéével szemben, a tény nem volna oly tragikus. Mert bár kis számoknak látszanak ez adatok, értékük ezeket képvisel s a 9.44%-nyi különbözetet egyelőre csak — siratni, de eloszlatni nem tudjuk. Az általános statisztika mutatja, hogy évek, sőt évtizedek szükségeltetnek, amíg ily hiányt pótolni képesek leszünk.

Keressük immár ezen szomorú statisztikai adatoknak okát. Vajon miben rejlik népességünk fogyásának oka?

A szaporodást vagy fogyást a születések és halálozások közötti különbözet adja. Ha amaz nagyobb az utóbbinál, akkor szaporodunk, ha pedig kisebb, akkor fogyunk. E két körülményben kell tehát keresnünk egyiknek vagy másiknak okát.

Fajunknak azon jellege, hogy a paradicsomszerűségig szaporodik — aminek köszönhető, hogy általánosan ismert rossz higiéniai viszonyaink dacára nemzetünk szaporodást tud felmutatni — városunkban nem tapasztalható, amennyiben 1000 lakosra esik 31.1 születés, a halvaszületeteket bele nem számítva. Botrányos kis szám ez, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a nyomoruságos viszonyok között élő tótoknál Árva megyében is 37.0 és megyénkben általánosan 51.0 ezen arányszám. Mindazonáltal városunk ezen szégyenletes kis születési arányszáma nem adja meg magyarázatát *fogyásunknak*, mert a halálozás arányszáma nem tart lépést vele, amennyiben megközelíti a nagyobb halálozással bíró megyék és városok hasonló számait.

Városunk 1000 lakosára számított halálozása 34.4, holott ily csekély születési arányszám mellett, ha a *fogyást* okozó tényezők nem volnának rosszabbak az összehasonlítottak-énál, a 30-at sem volna szabad elérnie. A megye hasonló arányu halálozási száma 37. Elég nagy szám —

az összes 63 megye ezen rovatának 47. helyén áll, tehát csak 16 rosszabb van nála — de arányban van születési számarányával, úgy hogy szaporodás tekintetében még mindig a jobbik közé tartozik. Árva megye — ezen szegény, nyomoruságban tengődő megye hasonló arányszáma csak 29.

Fogyásunk okát tehát nagy halálozásunkban kell kutatnunk. Nem hunyhatunk azonban szemt csekély fokú születési arányszámunk előtt sem. Nem kutatjuk ennek okát a moralitásában, de e téren is keresendő; részünkről, utóbbit az erre illetékes közegek megítélésére és esetleg orvoslására bízva, csupán a *higiénikus* illető *okok*at tesszük kutatás tárgyává.

Csekély születési arányszámunkat a nagymérvű gyermekhalandóságra visszük vissza. Ha tekintettel is vagyunk ezen tételnél a gyermekeknek különben is mindenütt nagyobb számú halandóságára, városunknak e nemű statisztikája a legrosszabbak közé tartozik.

1000 halálózásra esik Zomborban 531 gyermek halálózás, ami alatt a statisztika 0—5 évig elhalt gyermekeket ért. Óriási szám, bár az egész megyének hasonló száma nagyobb: 591. De ne feledjük el, hogy városunkban a születés percentuációja csak 31, a megyé-é 51. Ahol nagyobb a születések száma, ott nagyobb a gyermek halandóság is. A mi születési arány számunk mellett legfeljebb 300—320-nak volna szabad az 1000-re számított gyermekhalandóságnak lennie, hogy a megye ily nemű halandóságával arányban legyen.

De ennél még elszomorítóbb eredményre jutunk, ha a születések számával hasonlítjuk össze gyermekhalandóságunkat. 1000 születésre esik nálunk 556 gyermek halálózás, Bács megyében pedig csak 421. Az egész országban legnagyobb és nemű számot Nyitra megye adja, de városunkét meg sem közelíti: 500 — nagy születési arányszáma azonban megmagyarázza.

Hova jutunk ilyen körülmények között, valóban kiszámíthatatlan! — Számok ezek, rideg számok, melyek kétségbejítő csallhatatlansággal tárják elénk a szomorú valót! Helyesen jegyzé meg e lapok volt érdemes szerkesztője, midőn e számokat látta, hogy nem 676.6 év kell a város kipusztulásához, mert ily körülmények között mértani arányban történik a fogyás alig 200 év alatt.

De fékezük a messze jövőbe rohanó baljósulatunkat, maradjunk jelen bajainknál! A gyermekhalandóságot jelöltük meg csekély születési számarányunknak egyik oki tényezőjeként. Eltekintünk ezuttal ezen ténynek orvosilag számtalanszor bebizonyult voltától, csupán a logikára támaszkodva argumentálunk. A Teremtés ideje elmúlt, Ádámok s Évák is nemzés útján „lesznek“ — hát még a többiek! De ha a nemzésre hivatott ember feladatának teljesítése előtt vagy annak csak részben való teljesítése után elhal: Teremtőre van ismét szükség, hogy ne kevesbedjék születési — statisztikánk!

És ez új Teremtő a higiénia!

Számtalanszor értekeztünk már e lapok hasábjain egészségügyeink elszomorító állapota fellett. Az elmúlt nyár folyamán megyénk gyermek egészségügyével is foglalkoztunk, tettünk is javaslatot annak ellátására, azonban tudomásunk szerint eddig semmi sem történt e bajok sürgősen szükséges orvoslására. De mint ez uttal, oly világosan soha alkalmunk nem volt demonstrálni elszomorító egészségügyi viszonyainkat. Konkrét számokból indultunk ki, de tartunk tőle, hogy felszólalásunknak ezuttal is csak nagyon is absztrakt eredménye lesz. Egy nemzedék kell még hozzá — mondá egy ízben megyénk derék főorvosa — míg szavunkat megértik, s tudni fogják megszívlelni. E nemzedéket pedig a higiénia iskolájában még nevelni kell.

Mint értesülünk, városunk buzgó főorvosa a város egészségügyének új szervezésére javaslatot szándékozik a tanács elé vinni. Nem mulaszthatjuk el az alkalmat, hogy most, midőn ennek szükségét annyira hangsúlyoztuk, fel ne hívjuk erre a tekintetes tanács jóakaró figyelmét. Egy városnak sincs annyira szüksége egy jól konstruált egészségügyi organizációra, mint Zombor városának. Kiténő ez most is, midőn a difteritisz és vörheny epidémice fészkelte magát körünkbe, de még inkább fogjuk érezni hiányát, ha valamely nagy, országos járvány csapása sújt közénk. Ne kímélje a tanács a tisztí főorvos által javaslatba hozott szervezkedésekre szükséges költségeket. A városi egészségügyi gyökeres és célirányos szervezése fontosabb ügy valamenynyinél, hisz létkérdéssé válik, ha sokáig halaszgatjuk.

Fontosnak és sürgősen felállítandónak véltünk egy városi egészségügyi laboratóriumot, a hol a tisztí főorvos hiány nélkül értékesíthetné a tudomány, különösen higiéniai részének a közegészségügy előmozdítására messze előre haladott vívmányait.

helyén
arány-
gy szá-
közé
nyomo-
yszama
sunkban
szemet
m. Nem
e téren
illetés-
bslására
tesszük
a nagy-
sza. Ha
rmekek-
halan-
tikája a
31 gger-
5 évig
az egisz
591. De
etés per-
magyobb
halan-
mellett
1000-re
hogy a
legyen.
nyre ju-
össze
ésik ná-
ben pe-
magyobb
városun-
születési
zött, va-
k, rideg
ansággal
jegyző
e, midőn
kell a
nyek kö-
alig 200
rohanó
aimkná!
csékély
ténye-
nyek or-
tól, osu-
lunk. A
is neun-
iek! De
ak telje-
aló telje-
szükség,
sztikánk!
apok ha-
apota fe-
gyermek
k is ja-
omásunk
k sürgő-
ez uttal,
demon-
nyainkat.
nyunk tőle,
nagyon
edék kell
nk derék
s tudni
g a higie-
főorvosa
re javas-
nem mu-
st, midőn
fel ne
gyelmét.
egy jól
int Zom-
n a dif-
agát kö-
ányát, ha
pása sujt
főorvos
szüksé-
gyökere-
alameny-
káig' ha-
nak vé-
ot, a hol
né a tu-
közégsz-
adotr viv-

Igen szükségesnek mutatkozik továbbá egy főorvosi helyettes-orvosi állás rendszeresítése, ki a város szegénysorsu oly betegjeinek kezelését látna el, kik saját lakásukon vannak, s orvost fizetni nem tudnak. Mert bár erre nézve pontos statisztikai adatok nem állanak rendelkezésünkre, mégis — a főváros enomá statisztikájából következőre — bizonyosra vehetjük, hogy gyermekhalandóságunk legnagyobb kontingensét a szegényebb néposztály nyújtja, melynek nem áll lehetőségében gyermekének megbetegedésekor orvosi segínyt venni igénybe. A tisztí főorvos és a másodorvos sokoldalú elfoglaltságuk miatt nem képesek ezen szolgálatot is pontosan és lelkiismeretesen teljesíteni. Szabadkán, ezen sokkal jobb higiénikus viszonyokkal bíró városban, minden körültekintő megvan a maga orvosa, épp úgy, mint a fővárosban. Miért fukarkodunk éppen mi anynyira azzal, mit minden ember legdrágább kincsének tart — egészségünkkel, életünkkel?!

Dr. Fleisch.

Az anyakönyvek.

Válasz L. M. urnak a „Bácska” f. évi 15. számában megjelent „Anyakönyvi másolatok” című cikkére.

A cikk írójában egy tapintatos és pontos róm. kath. lelkészre ismertünk. Az ő helyes és mindenki által is tisztelendő nyilatkozata szerint — s ez igen természetesen — a lelkésznek még ismételt személyes megterhelése esetén sem engedhető meg az, hogy a közérdek követelményei esorbát szenvedjenek. Az 1823. évi XXIII. t. c. l. §-a alapján a községekre anyagi szempontból fontos kérdés döntetik el az anyakönyvi másolatok alapján s így határozottan jogos azoknak bekérése a megyei közigazgatás központi levéltárába, sőt kárhozzátandó lett volna az intéző körök mulasztása ezen az anyakönyvi másolatok netáni pótlása tárgyában.

Igaz, hogy sok, minden vallásfelekezeti plébános és lelkész megterhelte a hiányzó anyakönyvi másolatok pótlásával, a mely hiányoknak, legtöbb esetben nem is ok, hanem elődjei vagy talán — mondjuk — az egyes közigazgatási hatóságok az okai, de — hiába — a tényleg létező hiányokat most már másképp pótolni teljes lehetetlenség, mint ismételt betérjesztés által.

Nagyon szép cikkírónak kártársaihoz is szóló buzdítása, hogy a most már őket terhelő mulasztásokat minden vonakodás és szabotkozás nélkül pótolják. Vajjon ki végezze el a másolatok készítését, ha nem ők? Hiszen akit a mulasztás terhel, az már alig ha volna rákényszeríthető.

Ami cikkíró abbéli véleményét illeti, hogy a másolatok betérjesztéséről külön elismervény adassék, nem értünk egyet, mert minden közpályán működő ember tudja azt, hogy semmiféle hivatalból semmi sem adatik ki elismervény nélkül s így minden plébániának, avagy magának a lelkésznek megvan az a posta- vagy kézbesítési könyve, a mely igazolja, hogy az általa bárhova címzett és intézett átirata és annak mellékletei mely időben s ki által lettek átveve s így ebben birja igazolását, hogy ez ügyben is az anyakönyvek tényleg kinek és mikor adtak át.

Ha ez tényleg még is történt volna, de a másolatok mindennek dacára bárki mulasztása vagy hanyagsága folytán a törvényhatóságok be nem terjesztettek, még akkor is kötelessége minden lelkészi hivatalnak a közjó érdekében — bár különös megterhelése árán is — mindehhez hozzájárulni, ami a cél elérése végett vele követeltetik.

De ha tényleg az előzők által követeltetett is el a mulasztás, azt hisszük, hogy azok vannak hivatva a mulasztás pótlására, akik utódjaik lettek a hivatalban.

Nem értünk egyet cikkíróval azon véleményében sem, hogy miután az anyakönyvek vezetése a megyés püspök felügyelete alatt áll, a másolatok hiányainak pótlása a megyés püspök útján lett volna pótlandó; azt hisszük, hogy a hivatkozott rendelet annak beltartalma és mikénti vezetésére vonatkozik, mely felhívja egyszersmind a megyés püspök felügyeletét az alakítások pontos betartásának ellenőrzésére és így a másolatok pontos betérjesztésére.

A törvényhatóság ez irányban fennálló intézkedési jogát senki kétségbe sem vonhatja, mert az 1827. évi t. c. határozottan azt rendeli, hogy a másolatok a törvényhatóságok betérjesztendőik, ennek nem teljesítése esetén a törvényhatóság intézkedik a törvény végrehajtásáról; ha intézkedésének eredménye nem lenne, akkor áll be azon körülmény, hogy a kötelességmulasztó lelkész ellen megindítandó vizsgálat elrendelése iránt a törvényhatóság a lelkész fegyelmi hatóságához fordul.

Egyébként ismételtlen üdvözljük cikkíró urat, aki belátja, hogy a rájuk háruló teher alól menekülni most már csakis úgy lehet, hogy minél előbb elkészítik s betérjesztik a hiányzó másolatokat.

S.

A zombori városi könyvtár.

II.

Első szervezése 1861—1876.

1861-ik évtől 1876-ik évig a városi könyvtár szervezése, valamint igazgatása egészen az alapító Bieliczky Károlyra, mint a társulat titkárára és számadójára volt hagyva; választmányi ülések, valamint közgyűlések nagyon ritkán tartattak, lehet mondani csak akkor, ha valami rendkívüli jött közbe, oly nagy volt a bizalom Bieliczky iránt, hogy a könyvek beszerzése, mint a pénztár kezelése minden ellenőrzés nélkül kezében volt, és általában véve meg is felelt Bieliczky ezen bizalomnak, mert a könyvtár a lefolyt 16 év alatt nagy mérvben gyarapodott, akár tekintjük a beszerzett könyvek számát, akár a jövedelmet. Bieliczky lelkiismeretes pontossággal vezette a számadásokat és szerette be a könyveket.

Ezen egész hosszú időszak alatt 5 volt a lelke az egész intézetnek. Eljárásánál két főlv vezérelte, az első volt a jövedelem szaporítása, a második a könyvek mentől nagyobb számban való beszerzése. Az első feladatát az egyleti tagok, illetőleg a közönség mulattatása által vélte elérhetni. Ezen okból mentől több regényt és más mulatságra szánt művet rendelt meg, hogy így az

olvasási vágyat és ezáltal a tagok számát is nevelje; a másik cél pedig a könyvek olcsó áron való beszerzése utján kívánta elérni, azért nemcsak alkudozott a perencetek lejobb szállításáért, de összekötötésbe tette magát a bécsi, valamint a külföldi kölcsön könyvtárakkal is, melyek a közönségük által elolvasott vagy épp nem olvasott könyveket nagyon olcsón engedték át a társulatnak.

Igazolják mindezt az adott és fenlevő számadások, ugyanis:

A tagok száma az egész időszak alatt 180 és 300 között változott, egyik évben több, másikban kevesebb számmal. Az osztrák hivatalnokok távozása után kissé apadt ugyan a tagok száma, de annál jobban emelkedett a következő 1862. és 1863-ik években.

Mi a tagdíjakból és egyéb kisebb jövedelmekből befolyt bevételről, az következőképp volt felosztva: 1861. évtől 1864-ik évig befolyt 2716 frt 45 kr, 1865. évtől 1869-ik évig 3078 frt 90 kr, 1870. évtől 1876-ik évig bezárólag 4744 frt 42 kr, ennek ellenében a kiadások kitétek az első ciklusban 2942 frt, a másodikban 2117 frt 4 krt, a harmadikban pedig 4797 frt 58 krt, úgy hogy az 1877-ik évre maradt a jövedelemből 683 frt 5 kr. A kiadások évenként nem voltak egyenlők, mert azoknak összege a beszerzett könyvek mennyisége és áráról feltételeztetett.

Mi a beszerzett könyvek mennyiségét és minőségét illeti, ezek a fenlevő adatok szerint a következőképp oszlanak fel: 1862. év végéig volt a könyvtárban 7319 kötet, 1863. évben 7718, 1864. évben 9411. Ezen évig a fenlevő kimutatás szerint a könyvtár 804 kötettel szaporodott ajándék útján. Az adakozók között van Jerkovits Antal 54, Spitzer Bernát 55, Fischer Nándor Apatinból 46 és Kleiner Adolf káplán 24 kötettel. 1865. évben a könyvek száma már 11,033-ra emelkedett. 1866. évben 11,124, 1867. évben 11,185, 1868. évben 11,255, 1869. évben 11,504, 1870. évben 14,308, 1871. évben 15,555, 1872. évben 16,862, végre 1873. évben 16,971-re.

1874-ik évig csak a könyvek és füzetek száma van kimutatva, de ezen évi kimutatásban már nemcsak a művek száma, de azoknak nyelve is látható, ugyanis ezen évben a 17,189 kötet között van 8184 önálló mű, melyek között ismét 7212 német, 616 magyar, 216 szerb, 111 latin, 9 olasz és 20 francia. 1875. évben a 20,093 kötet között van 9499 mű, melyből 8303 német, 706 magyar, 351 szláv, 111 latin, 9 olasz és 20 francia. 1876. évben a kimutatott 20,110 könyv között van 9512 önálló mű, melyekből ismét 8303 német, 718 magyar, 351 szerb, 111 latin, 9 olasz és 20 francia.

Ezen utolsó 3 év kimutatásából látható, mennyire túlhaladta a beszerzett német művek összege a más nyelvű művek számát, és mily kis mértékben szaporodott Bieliczky alatt a magyar művek összege.

Ha megvizsgáljuk az előadottakat, önkénytelenül felveti magát a kérdés: mily célja volt Bieliczkynek a városi könyvtár létesítése által? és volt-e általában üntudata a könyvtárak rendeltetéséről? Ugy látszik, hogy Bieliczky kezdetben csak a mulattatást és ezáltal az olvasási ingert akarta nevelni, és csak idővel fokoztint kezdett nála előtérbe lépni a hasznosság rendeltetési cél is.

De nem kell szem elől téveszteni, hogy Bieliczkynek mindenekelőtt főcéljának kellett lenni a pénztár szaporítása, mit csak az olvasó tagok mentől nagyobb száma által érhetett el, és így eleinte kényszerítve volt némileg mindenekelőtt a mulattató könyvek tulnyomó beszerzésére, mert azt mindenki tudja, hogy az emberek jobban szeretnek mulatni, mint komolyan foglalkozni. De most ismét azon kérdés merül fel, vajjon hasznos volt-e a könyvtárra nézve az általa árelengedés útján eszközölt annyi sok olcsó könyv beszerzése? Tagadhatatlan, hogy eleinte a könyvtárnak ez utoni szaporítása majdnem szükség volt, de másrészt azt is be kell ismernünk, hogy az ez utoni olcsó könyvek beszerzése idővel kártékonyan hatott az egész könyvtárra nézve, mert általában kevés regény van az irodalomban, melyet megjelenése után öt év múlva nem lehetne mint haszonvetetlent elgetni, mert még oly regények is, mint Cervantes Don Quichotteja vagy Le Sage, Diable boiteuxje, inkább szatírjuk, mint meséjük által tartják fel magukat. Az ily könyvek által évről-évre nyomasztóbb teher hárul minden könyvtárra, mert a nyilvántartást és a katalogusok készítését, ezáltal pedig a kezelést roppant mérvben nehezítik.

De másrészt szinte el kell ismernünk, hogy már Bieliczky is belátta a hasznos könyvek szükségességét, mert a jegyzékekben kitűnik, hogy a jó és hasznos művek beszerzése évenként szaporodott, és hogy Bieliczky üntudata fokoztint ébredőben volt. Ellenben az utolsó 3 év kimutatásából az is kitűnik, mily kevésbé ismerte Bieliczky a magyar irodalmat és mily kevés gondot fordított a magyar művek beszerzésére.

A lefolyt 16 év alatt igen kevés közgyűlési és választmányi ülési jegyzőkönyvet találtam. Ilyen van egy 1864-ik évi ápril 17-éről, mely közgyűlés alkalmával Bieliczky Károly jubileuma tartott meg és arcképe örök emléktől a könyvtár helyiségében lelepleztetett, egyúttal tisztújítás is tartott, mely alkalommal Masirevits Lyubomir akkori polgármester elnöknek, Gertinger Adolf és Kuluncsits Agoston pedig helyetteseinek választattak meg.

Bieliczky Károly megmaradt titkár és számadónak. Ellenőr lett Kekezovits János, ügyvéd Leovits Gedeon, beszédő Neuman Antal, könyvtárnok Dalmay Kálmán, azután a lakosság minden osztályából 27 választmányi tag választott meg.

Az utána következő közgyűlés, melynek jegyzőkönyve az iratok közt található, 1868. évi május 3-án tartott meg. Ekkor ismét tisztújítás volt, mely alkalommal elők lett Konyovits Antal polgármester, helyettes pedig, mint előbb, Gertinger Adolf és Kuluncsits Agoston. Bieliczky ismét maradt titkár és számadó. Ellenőr Juba Márton és Heiszler Ferenc, számvévk Vorauffer József és Auth Nándor, ügyvéd maradt Leovits Gedeon, egyszersmind helyettes könyvtárnoknak megválasztott Heiszler Ferenc, ki már hosszabb ideig a könyvtári könyvek kiadását és újbóli rendezését kezelte, melyért érdeme elismerése tekintetéből részére 100 frt jutalomdíj is megszavaztatott, ugyanakkor még 24 választmányi tag is választott meg.

Az utolsó választmányi jegyzőkönyv 1874-ik évi június 7-ik napjáról szól. Ezen ülésnek három főmozgátna volt, ugyanis Heiszler Ferenc eddigi helyettes könyvtárnoknak díja évenként 200 frta emeltetett, továbbá a tagsági díj helybeliekre 2 frt 20 kr helyett 3

frtra, az idegeneknél 3 frt helyett 4 frtra, a havi bérlők díja pedig 25 krról 40 krra emeltetett. Végre, mint hogy az eddigi könyvtári helyiség szűk és kényelmetlennek bizonyult, megkerestetett a városi tanács, a könyvtári helyiségnek más alkalmasabb helyiségben kijelölésére.

Az előadottakból láthatjuk, hogy Bieliczky nem volt ugyan tiszta üntudattal az általa alapított és szervezett nyilvános könyvtár valódi rendeltetéséről, láthatjuk továbbá, hogy a könyvtárt sok elavult könyv beszerzésével csak terhelte, és hogy a magyar irodalmat sok ideig elhanyagolta; mindazáltal nem lehet megtagadni tőle az érdemet, hogy egy oly városi könyvtárt alapított és szervezett, melynek hiányait pótolni és szervezését a köz előnyére tökéletesíteni és celszerűvé tenni lehet, mit a következő évek igazoltak és a jövendő még inkább igazolhat.

Bieliczky 1877. évben súlyosan megbetegedvén, a követő 1878. évi február 18-án meghalt. Halála következtében a városi könyvtárra is új időszak állott be.

Grosschmid Gábor.

Törvénykezés.

Egy monstre bünper.

Egy rémtett. A múlt évi november hó 4-iki „Bácska”-ban már terjedelmesen közölve volt az a rémtett, mely miatt Tyószity Lázár és társai ismételve törvényt álltak f. hó 6-án. A tényállás röviden a következő:

1886. évi június hó 28-án este 9 óra táján Golubincén Nikolics Luka kereskedő háza előtt egy kocsin 5 fegyveres rabló jelent meg, egy a kocsin maradt, egy az udvaron a cselédek visszatartására foglalt állást, három pedig a lakház folyosójára hatolt be, hol Nikolics Luka és neje, Szavkovits Pál és neje, Nikolics Erzsébet és Balkó Jelena épen az asztalhoz készültek ülni.

A beható 3 betyár elől Szavkovics Pál kivételével, ki két betyárnak a fegyverét megfogta, valamennyien a szobákba menekültek. A harmadik betyár látván társai kellemetlen helyzetét, Szavkovics Pált hasba lötte, mire az összerogyott és meghalt.

Az így támadt zaj folytán a tettesek magukat biztonságba nem érezvén, a kocsihoz menekültek s elmenekültek, menekülés közben azonban, egyikük (Kottur Milos) a kocsi fel tartóztatni akaró Vittás Iliá végrehajtóra háromszor rálőtt, azonban szerencsére nem talált.

A vizsgálat során megállapított, hogy Kovacev Tosa volt, aki a kocsin maradt, Medakov Pera volt, kinek a cselédséget kellett visszatartani, Tyószity Lázár, Djakovics Nikola és Kottur Milos hatoltak be a folyosóra és Szavkovics Pál Tyószity és Kottur fegyverét fogta meg, míg Djakovics Nikola volt az, ki Szavkovics Pált hasba lötte.

A f. hó 6-án tartott folytatódó végvárgyaláson a Djakovics Nikola és Kottur Milos vádlottak által hivatkozott alibi tanuk vonultak fel, de éppen az ellenkezőjét bizonyították annak, mit nevezett vádlottak tanuk által bizonyítani akartak.

A bizonyítási eljárás ekkép befejeztetvén, következtek a vád- és védbeszéd.

A kellőleg átgondolt és szóközi hévvel előadott vád- és védbeszéd, melyek harmadfél órát vettek igénybe s melyek a Tyószity-féle végvárgyalás fénypontját képezik, dicséretére válnak Dobák Réla kir. ügyésznek, Kozma László ügyvéd mint Tyószity Lázár, dr. Thurszky Zsigmond, mint Djakovics Nikola és dr. Szilágyi István ügyvédjelölt, mint Kottur Milos vádlottak védőinek.

Dobák Béla kir. ügyész, Djakovics Nikolát gyilkosság bűntettében mint tettest, gyilkosság bűntettében mint kísérletében mint bűnrészt. Tyószity Lázárt gyilkosság bűntettében és gyilkosság bűntettének kísérletében mint bűnrészt; Kottur Milost gyilkosság bűntettében mint bűnrészt, gyilkosság bűntettének kísérletében mint tettest és mindhárom rablás bűntettének kísérletében mint tetteseket kérte büntösknek kimondani.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Faiparkiallítás. Szegeden Kállay Albert főispán védnöksége alatt vásárral összekötött helyi érdekű fa- (butor-) ipari kiállítást rendeznek. A kiállítás 1891. július 12-én nyitattik meg és augusztus 23-án záratik be. Bejelentési határidő április 15.; a tárgyak beszállítása július 1-től július 10-ig, visszaszállítása pedig aug. 24-tól aug. 28-ig eszközöndő. Bejelentéseket a kiállítási iroda fogad el. Mindennemű megkeresés így címezendő: „fa- (butor-) iparkiallítás elnöksége, Szeged (ipartestületi ház, jegyzői iroda).” A kiállításra kerülő tárgyak eladásáról, ha azok eladók, a kiállítási bizottság gondoskodik. Az eladási ár 3 százaléka azonban — a vidéki kiállítóknál pedig 5 százaléka — a kiállítási pénztárt illeti. Kiállításra csupán saját készítményű tárgyak fogadhatnak el. A kiállítási bizottság az arra érdemeseknek talált tárgyak készítőit oklevelekkel tünteti ki. A kiállítás sorsjátékkal kötetik össze. A kisorsolandó tárgyak kizárólag a kiállításán vásároltatnak. Jóhíri iparosok részére a kiáll. bizottság megrendeléseket gyűjt. Az így készített tárgyak is részt vesznek a kiállításán. A fa- (butor-) ipari kiállítás virágkiállítással kapcsolatik össze, melyre nézve a kiáll. bizottság külön intézkedéseket fogantat.

Értesítés az időleges anyag-, cement-, aszfalt- és köiparkiallítás ügyében. A kereskedelmi muzeum igazgatóságától vett legújabb értesítés szerint, az időleges anyag-, cement-, aszfalt- és köiparkiallításra vonatkozó bejelentések beküldésének határideje március 20-ig meghosszabbított; mihez képest alólikt kamara azon helyzetben van, hogy a területén lakó iparosokat újlag felhívhatja a kiállításban való részvételre, s hogy a mondott határidőn belül beérkező bejelentéseket a muzeum igazgatóságához följogja küldeni. — A szegedi kereskedelmi és iparkamara.

Amerikai szőlőtelep. Az első amerikai szőlőtelepen, Kassán, bevégződött az amerikai venyigék nyesése. A részben már elküldött, részben előjegyzett venyigéken kívül még 63 000 drb sima amerikai vessző kerül eladásra, a következő fajokból: Riparia sauvage, Rip. portalis, Rip. tomentosa, Rip. odorata és Solonis és 40,000 drb hólyagos Furmint.

Az országos magyar gazdasági egyesület tejjgazdasági osztályában Toldy Szabó László a Sárvár melletti „Loner” pusztai tejjgazdasági szakiskoláról tartott előadást. Ismerteti az iskola működését a tej, vaj és sajtermelést s ennek eredményeit. Az intézetnek az a hivatása van, hogy szakembereket neveljen nagyobb magyar tejjgazdaságok vezetésére, melyek eddig a külföldről szültek a meglehetősen silány „szak”-személyzetet. Ezután Pirkner orsz. tejjgazdasági felügyelő fejtegette azokat az intézkedéseket, melyeket egyrészt a tejhamisítás, másrészt a rossz tej forgalomba hozatala ellen tenni kellene. A főváros naponként 130,000 liter tejet fogyaszt s a szakadatlan vizsgálatok sora azt bizonyítja, hogy e tejmennyiség 46 százalékának forgalomba hozatala közveszélyes. De közegészségügyi bajokon kívül roppant közzgazdasági kárral jár a dolog, mert a felvizezés által a hazai városok 850,000 liternyi hozzáférhető tejjfogyasztásában mintegy 75,000 liternyi víz van, a mi literenként 7 krajcárnyi átlag-árat számítva napi 3500 frtnyi indokolatlan kiadást képez az ország közönségére nézve, azaz évenként majdnem másfél millió forintot tesz ki. A munkálat során bemutatja ezt a szabályrendelet tervezetét, mely országosan kötelezővé téve megakadályozná a jó tejkészítést az ország közönségére nézve, azaz évenként majdnem másfél millió forintot tesz ki. A munkálat során bemutatja ezt a szabályrendelet tervezetét, mely országosan kötelezővé téve megakadályozná a jó tejkészítést az ország közönségére nézve, azaz évenként majdnem másfél millió forintot tesz ki. A munkálat során bemutatja ezt a szabályrendelet tervezetét, mely országosan kötelezővé téve megakadályozná a jó tejkészítést az ország közönségére nézve, azaz évenként majdnem másfél millió forintot tesz ki.

Naptár. Március.

Havi és betű nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
10 Kedd	Szebaszt. 40 v.	Sándor	26 Porfir pk.
11 Szer.	Konst. vt.	Rozina, Szil.	27 Prokóp vt.
12 Csüt.	B. k., N. Gerg.	Gergely	28 Vazul
13 Pént.	Rozina	Ernő	1 Marc., End.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1175. szám.

kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Szilbás községében rendszeresített szülész női állásra, mely évi 40 frt fizetés s minden látogatásnál 40 kr díjazással van egybekötve, ezennel pályázatot nyitok. Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamódványait f. évi március 20-ig hozzám nyujtsák be. Palánkán, 1891. évi február hó 20-án.

Csupor Gyula,
főszolgabíró.

2-2

Bútor-üzlet helyiségváltoztatás.

Tisztelettel batorokodom mélyen tisztelt vevőimnek és a nagyérdemű közönségnek szives tudomásául adni, miszerint

BÚTORRAKTÁRAMAT ÉS KÁRPITOS-MŰHELYEMET

ugyancsak a főutcában, dr. Alföldy ur házába helyeztem át.

Nagyválasztéku raktárt tartok teljes **háló, ebédlő, szalon** és **irodai** berendezésekben, ugy tölgyfa mint diófában, nem különben mindenemü egyes bútorarabokat, mi csak lakberendezéshez szükséges, ugyszintén finom **képeket** és **tükröket**, mindent a lehető **legjutányosabb** árak mellett.

Amidőn mélyen tisztelt vevőimnek az eddig irántam tanusított bizalomért hálás köszönetemnek adok kifejezést, esedezve kérem bizalmukat új helyiségemben is tölem meg nem vonni, részemről minden lehető megteszek, hogy az irántam tanusított bizalmat ezután is minden tekintetben kiérdemeljem.

Ugyszintén a nagyérdemű bútorvásárló közönségnek szives pártfogásáért esedezve, vagyok

mély tisztelettel

Adler A.

kárpitos és bútorkereskedő

Zomborban,

3-2

fő-utca, dr. Alföldy ur házában.

1175. szám.
kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Paraga községében rendszeresített szülész női állásra, mely évi 8 frt fizetés s minden szülési eset után 2 frt díjazással van egybekötve, ezennel pályázatot nyitok. Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamódványait f. évi március 20-ig hozzám nyujtsák be. Palánkán, 1891. évi február 20-án.

Csupor Gyula,
főszolgabíró.

1175. sz.
kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Plávna községében rendszeresített szülész női állásra, mely évi 40 frt fizetés s minden szülési eset után 1 frt díjazással van egybekötve, ezennel pályázatot nyitok. Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamódványait **folyó évi március hó 20-ig** hozzám nyujtsák be. Palánkán, 1891. évi február hó 20-án.

Csupor Gyula,
főszolgabíró.

3-3

1669. szám.
kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Csonoplya községében leköszönés folytán megürlt és 500 frt évi fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok. Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a értelmében felszerelt kérvényüket ezen szolgabíróhárhoz **március hó 24-éig** annál is inkább terjesszék be, mert az utóbb érkezendő folyamódványok figyelembe vételét nem fogják. Zombor, 1861. március hó 25-én.

Poppovics Dusán,
főszolgabíró.

3-1

14896. sz.
tkvi 1890.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy ifju Papp István végrehajthatónak Kiss György végrehajtást szenvedő elleni 125 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Doroszlón fekvő, a doroszlói 168. sz. tjkvben foglalt Kiss György nevében álló 297. hr. sz. 342. ö. i. sz. ház és beltelekre az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1891. évi május hó 14-ik napján délelőtti 10 órakor** Doroszló községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Zomborban, 1891. évi január hó 15-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Ráics Lyubomir,
kir. trvszéki bíró.

16250. sz.
tkvi. 1890.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori takarékpénztár végrehajthatónak Mayer sz. Schamberger Erzsébet sztanisicsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 500 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíró) területén lévő, Sztanisics község határában fekvő, a sztanisicsi 1603. sz. tjkvben foglalt A. I. 1-9. sorszámon alatt bejegyzett 1/4-ed telek földbirtokból fele részben Mayer Mária nevében álló illetékére az árverést 869 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1891. évi április hó 1-én napján délelőtti 10 órakor** Sztanisicson a községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 90 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Zomborban, 1890. évi december hó 3-án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. trvszéki bíró.

1228. szám.

kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye D. Szt. Iván községében megürlt jegyzői állásra pályázatot nyitok s választási hatánapul **f. évi április hó 4-ik napjának délelőtti 10 óráját** tűzöm ki.

Minék folytán felhívom a pályázni kívánókat, hogy a magyar, német és szerb nyelvből letett jegyzői vizsgálatról szóló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket f. évi március hó 23-ig alulírottál nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fogják.

A jegyzői javadalmazás áll: 480 frt pénzbeli fizetés, 3/4 telek föld és az ezután járó legelőilletményből, 6 öl fa és szabadlakás haszonélvezetéből. A föld után az adót a jegyző tartozik fizetni.

Kelt Ujvidéken, 1891. évi február hó 27-én.

Kolozsváry Sándor,

főszolgabíró.

3-1

itt megrendelhetők:
Hírlapok.
Művek.
Naptárak.
Táblázatok.
Falragaszok.
Körlevelek.
Táncvigalmi meghívók.
Táncrendek.
Étlapok.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

KÖNYV- és KÖNYVDAI INTÉZET.

BITTERMANN NÁNDOR ZOMBORBAN.

Papír és írószerek a bevásárlási áron.

Könyv-kötőmunkák elfogadtnak és a kiállítási áron szállíttatnak.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Számok.
Levélfejek.
Nevjegyek.
Eljegyzési és esketési kártyák.
Sima- és dombornyomatu monogrammok.

Községeknek egész éven át hitel.

966. szám.

kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegyébe kebelezett Vaskút községben leköszönés folytán tresedésbe jött és évi 400 frt javadalmazással ellátott segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi március hó 14-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezettek, figyelembe vételét nem fogják.

A választás f. évi március hó 16-án délelőtti 10 órakor, Vaskút községében fog megtartatni. Baja, 1891. február 27-én.

Latinovits Gyula,

főszolgabíró.

3-3

Csonoplyán a főtéren egy bolt, berendezéssel és lakással folyó év április 20-ától kiadó, bővebbet

Gyurkovits Györgynél.

3-2

Zombor, 1891. Bittermann Nándor könyv- és könyvdaiból.